

SERBIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SERBE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SERBIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Напишите коментар на један од ниже наведених одломака.

1. (a)

— Онда, као гром из ведра неба, она проклета прослава: петогодишњица нове зграде Друге мушке. Позвали ме, наравно. Био сам добротвор. У свечаној сали, сви су већ били на окупу. Тражио сам очима Лептирка — нема га. Ословим првог лево од себе. Случај понекад погоди право у срце: „Премештен у
5 Прокупље“, рече тај, и да је сад он (изговори неко цуцанско име) дошао на Лептирково место. И, наравно, ја одмах њему ко сам, шта сам и шта је са мојим Перицом. Лице се смрачи цукели: „На жалост, двојка, господине, већ заведена.“ И још, намерно, да ме до краја размрска, како мој син неће моћи ни на поправни, јер има још две: из физике и хемије. Ваздух ми се затвори, пулсирање неко
10 елиплично, гркљан себи да ишчупам. Једва стигох до куће, отпасах се, појурих уз степенице у Перичину собу... И, веровао или не, почех из све снаге по њему. Он је стајао усправно, ћутао је као гроб. Чак ни да заклони главу, ни крв да обрише с лица. Поглед ми паде на сто: *жута свеска!* Нешто безумно забућка у мени, зграбих свеску, а он као дивља звер на мене. Устукнем: „Сине!“ једва сам
15 изустио, а он ме саби у ћошак, шчепа свеску и кроз отворен прозор, низ лозу, у башту. Чуо сам гвоздену капију кад се залупила и би ми јасно шта ме сад чека у животу: лелек и гомила кртичњака између кућњег прага и проклете капије. Пуна два дана нисам знао коме свету припадам. Трећег ме позваше у Управу града: „Жалимо господине, али истрагом је утврђено“, рече ми један тамо. „Шта?
20 Говори!“ раздерем се, а он се још више уштогли: „Ваш син Петар К. Стаменковић извршио самоубиство...“ Претрнем, малим прстом да ме свалиш, а тај, мртав хладан, вири у неке списе и чита млако, некако водоравно: „Јула тринаестог у четрнаест и тридесет, на окуци где Дунав завија око Дорћолског кварта, скочио са палубе *Космаја* и одмах потонуо.“ Онда се тај окрену према
25 мени и својим речима, не би ли ме, ваљда, утешио: „Урађено је, господине, све што је прописано: два морнара заронише, жалибоже, ништа осим ове жуте свеске. Ево, погледајте, на корицама мастилом његово име и презиме...“ Довукох се до куће, отворих свеску: све што беше написано разлило се у води. Да ли мастиљава оловка, или... ђаво би га знао. Тек овде-онде само једно *син*
30 или *сан*, једно *кад* или *куд*, а на два места по једно *молим* или *волим*.

Александар Вучо: И тако даље омаме
Просвета Београд, 1976

- Реците нешто о развоју радње у овом одломку
- Дајте коментар на стилистичке ефекте постигнуте у овом одломку.
- Може ли се одредити ауторов став према личностима које се спомињу у овом тексту?
- Како је аутор окарактерисао односе међу личностима које се спомињу у овом одломку?

1. (б)

Ви сте тако мудро зборили

Ви сте тако мудро зборили
Деца су тако скромно слушала
Мудрости ваше трезно кушала
И нису могли — где би спорили.	20	Та сунца која нису постала
То нешто јасно-ипак нејасно
Та звучја која нису остала
То нешто рано ипак прекасно.
5 Рекосте: песма како изникне
И самог срца ах осетљива
Како нам цело биће проникне
И да су знања сва досетљива.		Све што се диже пада нестаје
Живи не живи траје престаје.
У ком ли царству дивљих жбунова
Кристалне лале сновно сијале.
10 И свуд се пишу стара правила
На грамофону плоча окреће
Ако се игла добра ставила
Зна се шта нас и како покреће	25	Тамна се ружа звонко крунила
Смарагдне цркве журно клијале
Тице су биле златних кљунова —
Браздом звезданом брзих чунова.
15 А осећаји криви — незрели
Започели су мутне устанке
— Ви би ту област одмах презрели
Где нису дошле ваше читанке	30	Деца се наша нису збунила:
Пучином страсна кружја шарали
Светле и мрачне дворце чарали
Распеће, гануће, значаје стварали.

Станислав Винавер: Иза Цветкове меане, Нолит 1978 Београд,

- Какав је ауторов став у овој песми?
 - Како је аутор развио тему песме?
 - Издвојите песничке слике које су, по вашем мишљењу, добро успеле.
 - Каква је ваша реакција на ову песму?
-